

SOTKAMON KUNNAN LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI KAIVOSLAIN MUUTTAMISESTA

Yleistä

Sotkamon kunta pitää kaivoslain muutoksen tavoitteita kaivostoiminnan paikallisen hyväksyttävyyden ja ympäristönsuojelun tason parantamisesta hyvinä. Samalla Sotkamon kunta haluaa kuitenkin korostaa kaivosalan merkitystä työllisyyden, elinvoiman ja aluetalouden kannalta ja pyytää huomioimaan kaivoslain valmistelussa sen, ettei uuden kaivostoiminnan syntymistä siihen soveltuvilla alueilla kohtuuttomasti vaikeutettaisi lakimuutoksen myötä.

Vaatus kunkaavoituksesta kaivosluvan edellytyksenä

Sotkamon kunta näkee myönteisenä sen, että kunnille säädettäisiin oikeus päättää siitä, onko kaivostoiminta mahdollista kunnan alueella. Muutoinkin voimassa olevan kaivoslain ja kaavoituksen suhde (Kaivoslaki 47.4 §) kaipaa selkeyttämistä. Kaivosluvan myöntämisen edellytyksiä ei kuitenkaan tulisi sitoa kunnan hyväksymään kaavaan lakiehdotuksessa esitetyllä tavalla. Suunniteltu sääntely edellyttäisi kuntatason kaavan laatimista myös niissä pienissä ja syrjäisillä alueilla sijoituvissa hankkeissa, joissa ei ole erilaisten maankäyttötarpeiden yhteensovittamista. Näissä tapauksissa kuntatason kaavoituksen vaatimus hidastaisi tarpeettomasti hankkeiden etenemistä ja lisäisi kunnan kaavoitustoimen työmäärää ilman kaavoituksen tuomaa oleellista lisäarvoa. Lisäksi tulee huomioida, että kaivostoiminnan vaikutukset varsinkin suuremmissa hankkeissa ulottuvat yli kuntarajojen, jolloin näissä tapauksissa oikea suunnitteluväline on maakuntakaava. Kaivos Hankkeisiin myös liittyy lähes poikkeuksetta muitakin prosesseja kuin kuntatason kaavoitus (kuten maakuntakaavoitus, YVA ja ympäristölupamenettely), jolloin osallisten vaikuttamismahdollisuus tulee turvattua tätä kautta.

Sotkamon kunta ehdottaa kaivoslakiluonnoksen 47 §:n viimeistä momenttia muutettavaksi siten, että kaivosluvan myöntämisen

edellytyksenä on, että toiminta ei ole asemakaavan vastaista eikä vaikeuta alueen käyttämistä yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen ja kaivospaikan sijaintipaikkakunta on puoltanut luvan myöntämistä.

Kaivosalueen kunnostamista koskevaan pykälään 143 on esitetty lisäystä, jossa kaivostoiminnan harjoittaja on velvoitettu huolehtimaan siitä, ettei suljetusta kaivoksesta aiheudu merkittävää haittaa ihmisten terveydelle tai ympäristölle. Esityksessä olisi syytä täsmentää merkittävän haitan käsitettä ja todennettavuutta, jotta mahdolliset ihmisiin ja ympäristöön kohdistuvat haitat saadaan todellisuudessa vähenemään.

Kaivoslain 76 §:n mukaista varauspäätöksen voimassaoloa esitetään lyhennettäväksi kahdestakymmenestä neljästä kuukaudesta kahteentoista. Lisäksi varauksen voimassaoloon vaikuttavat tekijät olisi otettava nykyistä paremmin huomioon. Esityksen mukaisen varausmaksun, 1 € / hehtaari, on katsottu kannustavan pienentämään varausalueita. Sotkamon kunta näkee varausajan lyhentämisen haastavana kaivostoimijoille, koska selvitysten, laskentojen ja analyysien tekeminen on usein aikaa vievää ja näin ollen 12 kuukautta saattaa olla liian lyhyt aika niiden toteuttamiseen. Varausmaksu nähdään positiivisena asiana, jos se pienentää ylisuuria varausalueita. Myös varauspäätösten tarkemmat perustelut edistävät maanomistajien asemaa ja tiedonsaantioikeutta.

Sotkamossa xx.xx.2022

SOTKAMON KUNNANHALLITUS